

ZASŁUŻENI WIELKOPOLANIE OPALENICZANIE

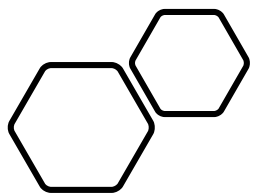
Klasa 7B

Wychowawca:
Pani Agnieszka Bręk - Świtalska

POMNIK POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH NA CMENTARZU W OPALENICY

Cześć i chwała poległym bohaterom!

POMNIK POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH W POZNANIU

Melchior Józef Neyman

- Urodzony w 1764r., zmarł w 1835r.
- Pułkownik, działacz emigracyjny, publicysta.
- Józef Neyman brał udział w insurekcji w Wielkopolsce.
- Za czasów Księstwa Warszawskiego bez większych sukcesów chciał uzyskać wpływ na władzę.
- Walczył w Warszawie nad Wisłą.
- IV Obwód "Grzymała" (Ochota) Warszawskiego Okręgu Armii Krajowej - 1. Rejon - III zgrupowanie - pluton 406

Wykonał: Jakub Pik

Źródło: Wikipedia

Edmund Klemczak

- Urodził się 30 października 1886 w Miejskiej Górze, a zmarł we wrześniu 1939.
- Był kapralem Wojska Polskiego, powstańcem wielkopolskim i uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej oraz obrony Warszawy.
- Jego odznaczenia to: Krzyż Srebrny Orderu Wojskowego Virtuti Militari nr 4761 (1922), Krzyż Niepodległości z Mieczami i Srebrny Krzyż Zasługi.
- W okresie międzywojennym był m.in. dzierżawcą restauracji w Opalenicy, a także prowadził handel drewnem w Nowym Tomysłu.

Mateusz Mądry

ANTONI KOZAK

- Pierwszy opaleniczanie poległy w Powstaniu Wielkopolskim.
- Urodził się 6 czerwca 1898r. w Mirosławkach, a zmarł w 1919r.
- Po odzyskaniu niepodległości, władze Opalenicy w 1923r. ulicę Tycza Bara w centrum miasta zmieniono na Powstańca Kozaka.

Wykonała: Zuzanna Bręk

Jan Antkowiak

- Urodził się 25.05.1883 roku.
- Szeregowiec
- Walczył w kompanii opalenickiej.
- zmarł w czasie bojów o ZBĄSZYŃ
- Zmarł 13.01.1919 roku w Zbąszyniu.
- Został pochowany na opalenickim cmentarzu, jego prochy znajdują się w mogile
Powstańców Wielkopolskich.
- Poległ za wolność w Powstaniu Wielkopolskim 1918-1919 roku.

Wykonał: Maksymilian Kolata

Kazimierz Zenkteller

Urodził się 24 stycznia 1884 w Wojnowicach.
Był podpułkownikiem rezerwy piechoty Wojska Polskiego.
Walczył w I wojnie światowej.

Zmarł 22 stycznia 1955 roku w Jędrzejowie.

Za swoje lata służby dostał cztery odznaczenia:

- Krzyż Srebrny Orderu Wojskowego Virtuti Militari.
- Krzyż Niepodległości z Mieczami.
- Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski.
- Krzyż Walecznych.

Wykonał: Bartosz Stachowski

Andrzej Marcin Niegolewski

- **Andrzej Marcin Niegolewski** herbu Grzymała (ur. 12 listopada 1787 w Bytniu koło Szamotuł, zm. 18 lutego 1857 w Poznaniu), pułkownik Wojska Polskiego, uczestnik kampanii napoleońskich, ziemianin, działacz społeczny.
- Jednym z ważniejszych wydarzeń w życiu opalenickiej podstawówki było **nadanie Szkole imienia Andrzeja i Władysława Niegolewskich**. Uroczystość ta miała miejsce dnia 3 września 1979 roku. Trzy lata później, w czerwcu 1982 roku, na pl. Walki Młodych (dziś pl. Piłsudskiego) odbyło się **uroczyste wręczenie sztandaru**.

Filip Latuszek

Władysław Niegolewski

- Urodził się 12 września 1819r
- Syn Andrzeja Niegolewskiego.
- Wielkopolski działacz polityczny. Jako uczestnik powstań w 1863 i 1848 roku represjonowany i więziony przez władze pruskie, uniewinniony w procesie berlińskim w 1847 roku.
- W 1884 przegrał wybory do parlamentu pruskiego ze Stefanem Cegielskim; zmarł rok później.
- Został pochowany 23 marca 1885 przy kościele św. Stanisława Biskupa w Buku.
- Zwłoki zostały później ekshumowane i przeniesione na cmentarz przy kościele św. Wojciecha w Poznaniu.

Wykonał Michał Kaźmierczak

Ksiądz Antoni Gustowski

Antoni Gustowski urodzony 19.05.1837
we wsi Ruda a zmarł 31.10.1914
w Opalenicy.

Syn Józefa Gustowskiego,

był on Księdzem w parafiach w
Wolsztynie w (1862-1864)
Tuchorza (1864-1867)
Kopanica (1867-1889)
Opalenica (1889-1914)

Swoją posługę duchownego zaczynał
jako wikariusz w Wolsztynie.
Inicjował powstanie Towarzystwa
Przemysłowego, również organizował
jubileusz 100 lecia Konstytucji 3 Maja.

Mikołaj Broncel

Ksiądz Teofil Dals

Urodzony 28.02.1905 Buk

Święcenia Kapłańskie przyjął 01.07.1928 w Poznaniu.

Zmarł 09.09.1996, Pochowany na cmentarzu w Opalenicy.

Jego służba kapłańska:

- Poznań parafia p.w. Najśw. Serca Jezusa i Św. Floriana (1928 -) - mansjonarz i wikariusz I
- Opalenica parafia pw. św. Mateusza (1946 - 1980) - proboszcz
- Opalenica parafia pw. św. Mateusza (1980 - 1985) - em. proboszcz
- Wieleń parafia pw. Wniebowzięcia Matki Bożej i św. Michała (1945 - 1946) - proboszcz
- Poznań Dom Księży Emerytów - rezydent, em. prob. w 1990

autor

Kacper Nowicki

Dionizy Vogel

Urodzony 21 marca 1896 w Troszcznie, zmarł 19 lutego 1986 w Poznaniu.

Polski żołnierz i powstaniec. Uczestnik I i II wojny światowej, wojny polsko-bolszewickiej oraz powstania antykomunistycznego, śląskiego i wielkopolskiego. Podpułkownik Wojska Polskiego. Działacz współdzielczy i narodowy. Członek Armii Krajowej i WiNu.

Otrzymał również Order Virtuti Militari za wyprowadzenie z okrążenia pod Trokami dowodzonego przez siebie II batalionu.

Maksymilian Kaczmarek

Teofil Tchorzewski

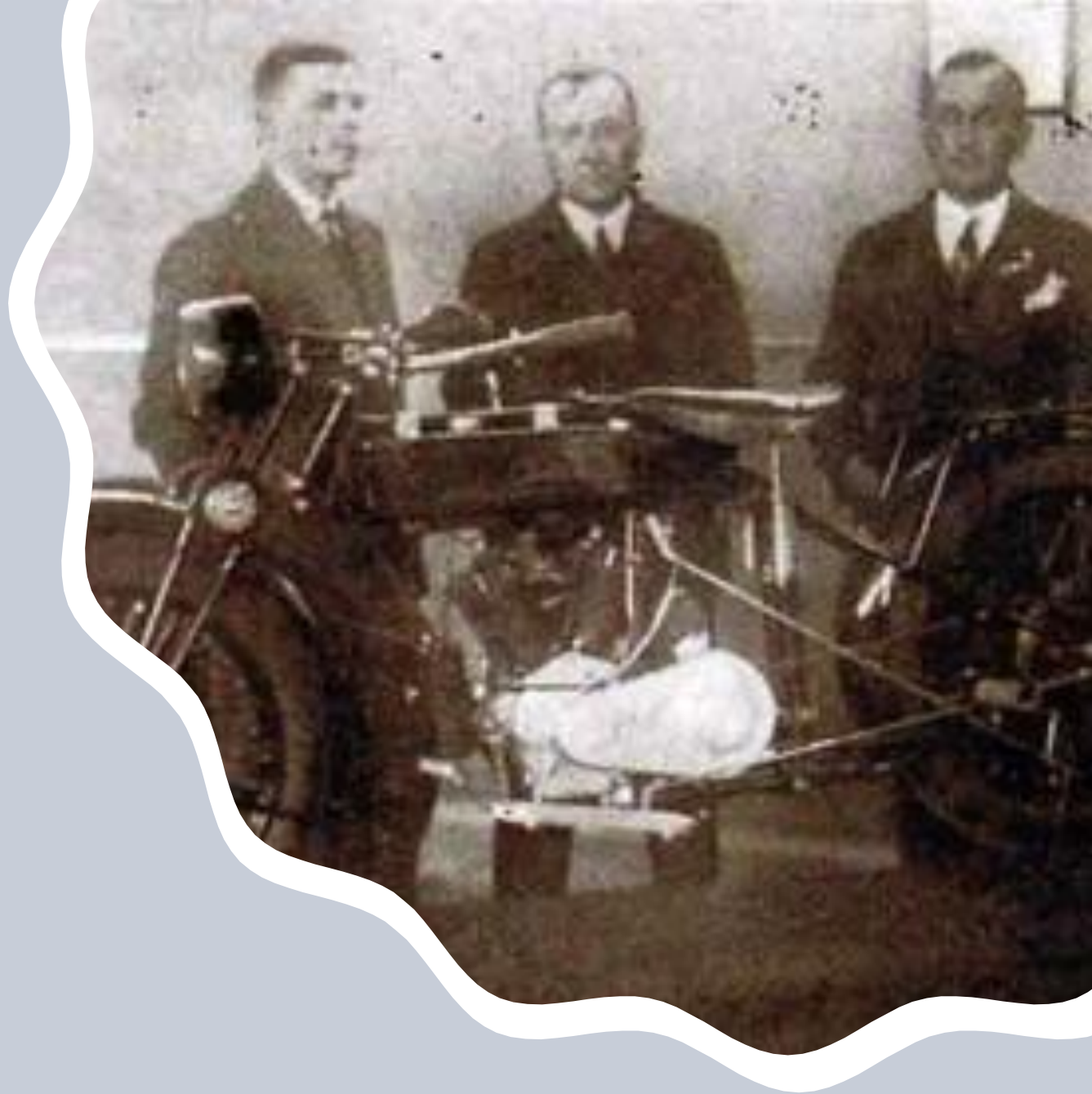
- Urodzony 1852 roku w Budzynie, zmarł 1910 w Opalenicy .
- Długoletni zasłużony burmistrz Opalenicy. Funkcję burmistrza pełnił przez 27 lat, od 1883 do 1910 r.
- Zanim przybył do Opalenicy, pracował w starostwie w Nowym Tomyszu. Przyczynił się do powstania miejscowej cukrowni i Opalenickiej Kolei Wąskotorowej.
- W czasie jego urzędowania w Opalenicy wybudowano także nowy kościół ewangelicki Św. Józefa.
- Teofil Tchorzewski zmarł w 1910 r. i został pochowany na opalenickim cmentarzu parafialnym. W Opalenicy na ulicy Poznańskiej jego imieniem nazwano rondo .

Wykonał: Mikołaj Poprawa

Józef Braniewicz

Urodził się 1878r w Opalenicy, zmarł 1961r.

- *Wacław Sawicki, Władysław Zalewski oraz Józef Braniewicz utworzyli pierwszą w Polsce Fabrykę Motocykli, której produkt otrzymał symboliczną nazwę „**Lech**”.*
- *Dokładano wszelkich starań, aby jak największa liczba podzespołów powstawała na miejscu, w zakładowych warsztatach.*
- *Dwucylindrowy, trzybiegowy motocykl zaprezentowany został już w 1929 roku na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu, na której uhonorowano go srebrnym*

Stefania Płakówna

- Urodziła się 10 października 1905 r. w Czechosłowacji, a zmarła 5 października 1982 r.
- Była wychowawczynią, organizatorką życia kulturalnego w Opalenicy oraz wzorem nauczyciela, pełnego pasji, wiedzy i promującego całym swoim życiem postawę w pełni patriotyczną.
- Stworzyła wiele przedstawień i programów artystycznych, do których współtworzyła również scenografię, angażowała dzieci, młodzież i dorosłych.
- Pomagała Polakom poprzez wystawianie licznych dokumentów ratujących ich przed wywózką do Niemiec.
- Wyróżniała się wysoką kulturą osobistą i indywidualnym podejściem do pracy.

Natalia Nowicka

Piotr Szmatała

- Urodził się 1892 roku w Kurowie, zmarł w 1959r. w Opalenicy.
- Był plutonowym Wojska Polskiego, kawalerem Orderu Virtuti Militari.
- Wziął czynny udział w Powstaniu Wielkopolskim, walczył jako ochotnik kampanii opalenickiej pod Zbąszyniem, a dwa dni później pod Strzyżewem.
- Po wielu bitwach wstąpił do 155 pułku piechoty. Dowodził 5 kompanią oraz krótko 14 kompanią.
- Wykazał się w walce pod Grodnem, gdzie rozbił oddział bolszewików, który był dużo liczniejszy.
- Po II wojnie światowej zamieszkał w Opalenicy, gdzie zginął. Miał wielodzietną rodzinę.

Michalina Kolata

Stanisław Horowski

- ✓ Urodził się w 1885 roku. W 1904 r. ukończył naukę w zawodzie stolarz i samodzielnie prowadził warsztat. Rozbudował go w 1930 r., stosując jako pierwszy z rzemieślników energię elektryczną do poruszania piły tarczowej.
- ✓ Przez okres dwudziestolecia międzywojennego związany był z Kurkowym Bractwem Strzeleckim. Pełnił funkcję w zarządzie, królem kurkowym został w 1939 r., zatroszczył się o fundację nowego sztandaru, który przetrwał do dziś.
- ✓ Po wybuchu II wojny światowej, wraz z dwudziestoma innymi rodzinami zasłużonymi dla miasta, został wysiedlony do Generalnego Gubernatorstwa, gdzie przebywał z rodziną w bardzo trudnych warunkach materialnych.
- ✓ Po powrocie w 1949 r. wybrano go na przewodniczącego rady nadzorcze opalenickiego banku.
- ✓ Od 1950 r., jako autorytet wśród rzemieślników, zasiadał we władzach nowotomyskiego Cechu Rzemiosł Różnych.
- ✓ Należał do Rady Parafialnej, służąc pomocą proboszczowi ks. Teofilowi Dalsowi.
- ✓ W 1954r. pełnił rolę świadka podczas sakramentu bierzmowania przez abp. Walentego Dymka. Przez wiele lat przed swym domem przygotowywał ołtarz na procesję Bożego Ciała.

Władysław Grzegorz Branicki

- Urodził się 25 lutego 1783, zmarł 27 sierpnia 1843
- Był Powstańcem Wielkopolskim

Później związany był z Wielkim Księciem Konstantym, którego miał powstrzymać przed wystąpieniem przeciwko jego bratu Mikołajowi I w czasie powstania dekabrystów. W 1826 przyjął służbę na dworze w randze Jägermeistra. Po wybuchu Powstania Listopadowego nie wystąpił czynnie po stronie Rosji, ale powstania nie poparł. 8 maja 1831 został senatorem, a w 1838 tajnym radcą. W tym samym 1838, po śmierci matki, został jedynym właścicielem dóbr białocerkiewnych i jednej z największych fortun w ówczesnej Europie. W 1839 uzyskał potwierdzenie w Rosji tytułu hrabiowskiego (do dzisiaj nie jest jasne kiedy tytuł ten Braniccy mieliby otrzymać), a w 1841 Order Orła Białego. Karierę zakończył jako wielki łowczy cesarstwa rosyjskiego.

Patrrrycja Borowczk

Józef Maciński

- Urodził się 14 marca 1890r.
- Zamordowny i zameczny powstaniec w hitlerowskich obozach koncentracyjnych w latach 1939-1945.
- Został pochowany w Opalenicy.

WYKONAŁA WIKTORIA SKORLIŃSKA

Leonard Maksymilian Staszewski

- Urodził się 5 października 1877r. w Opalenicy w rodzinie rolnika Józefa i Marianny z domu Krzyżagórskiej.
- Po powrocie z frontów i wojny światowej był współorganizatorem i pierwszym przewodniczącym powstałej w Opalenicy rady Robotniczej i Żołnierskiej.
- Staszewski odszedł z rady na skutek zająć między trzema powstańcami, którzy, niesłusznie zażądali okupu od niemieckiego zarządcy majątku Sielinko-Grinthal. Nadal jednak działał na rzecz powstania- zajmował się magazynowaniem broni, rekrutacją ochotników, zaopatrzeniem w broń i żywność kompanii opalenickiej.
- Zmarł 29 maja 1983r. w 106 roku życia jako najstarszy mieszkaniec wielkopolski.
- Został odznaczony krzyżem Komandorskim i Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz wielkopolskim Krzyżem Powstańczym

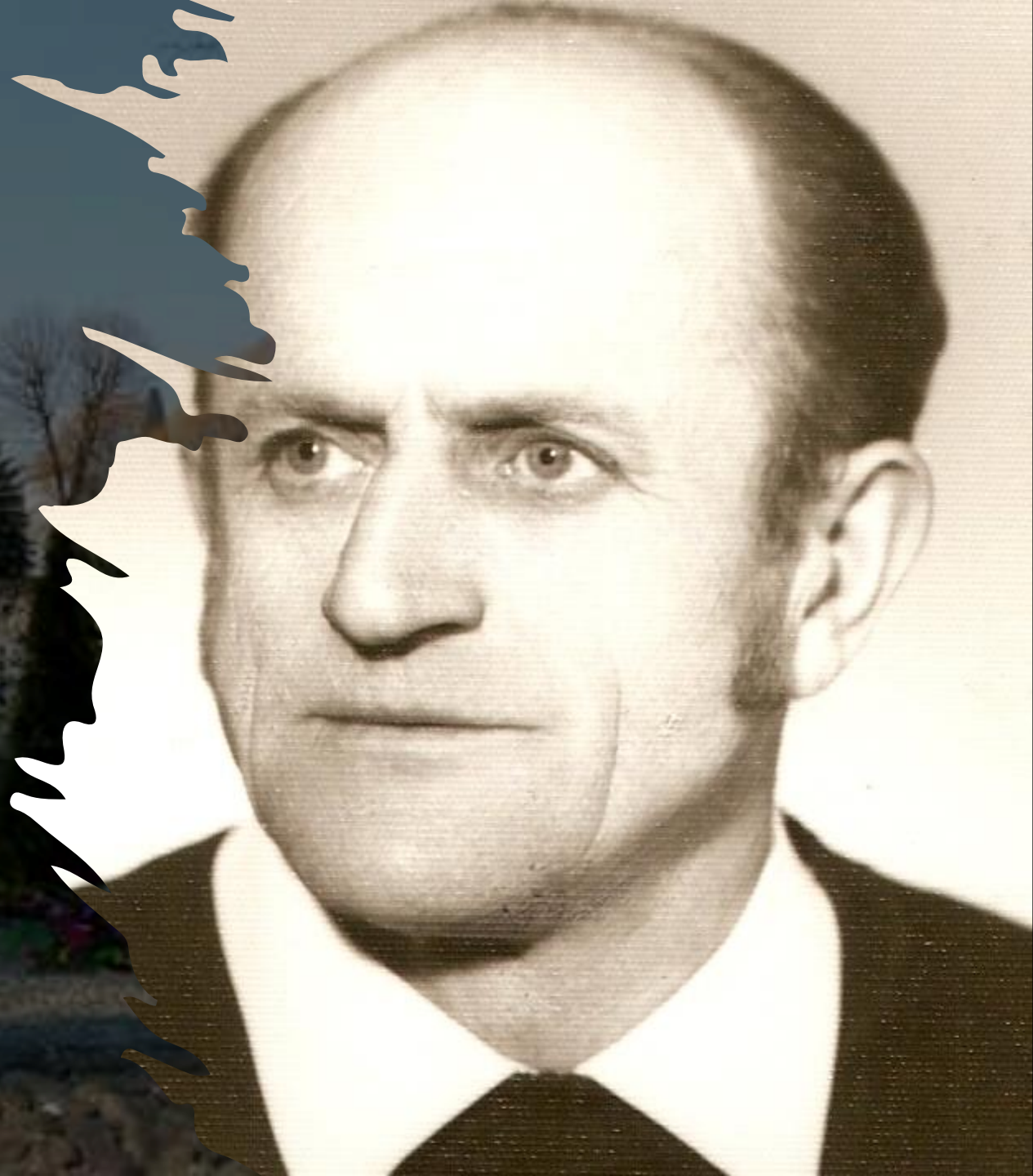
Wykonał: Miłosz Mądry

CZESŁAW ŁAWICKI

- Urodził się 6 lipca 1895 w Opalenicy.
- 14 sierpnia 1922 roku poślubił Franciszkę Wiącek, para doczekała się potomstwa Edwarda, Stefanii i Włodzimierza.
- Aresztowany przez Gestapo w 1941r.
- Osadzony w Forcie VII Posen (Poznań), a następnie w więzieniu w Warthestad (Wronki).

Wykonawca: Adrianna Skorlińska

Haładuda Józef

- Urodził się 09.03.1896r. ,zmarł 10.04.1919r.
- Był Powstańcem Wielkopolskim
- Walczył pod dowództwem Edmunta Klemczaka
- Brał udział w walce o Zbąszyń
- Powstańcy w sile ok. 700 osób stoczyli szereg krwawych i bohaterskich potyczek, ale generalnie bój nie przyniósł sukcesu.
- Poległ za wolność w Powstaniu Wielkopolskim w 1918-19 roku
- Związek Weteranów Powstań Narodowych ufodował pomnik,na którym zostały wypisane nazwiska sześciu poległych powstańców z Opalenicy, w tym znajduje się nazwisko Haładuda Józef. Pomnik obecnie stoi na cmentarzu w Opalenicy.

TADEUSZ DALESZYŃSKI

Urodził się 7 września 1907 r. w opalenicy, w rodzinie rolnika Kazimierza i Zofii z Zimiewiczów.

Tu ukończył 7 klasową szkołę powszechną, następnie państwowe seminarium nauczycielskie w Wolsztynie w 1926 r., Państwowy Wyższy kurs Nauczycielski ze śpiewu i wychowania fizycznego w Poznaniu w 1933 r., Państwowe Konserwatorium Muzyczne - wydział Nauczycielski w Poznaniu w 1938 r.

Dyrygent, nauczyciel,

Założyciel i dyrektor Społecznego ogniska muzycznego w Opalenicy

Wykonał: Kacper Daleszyński

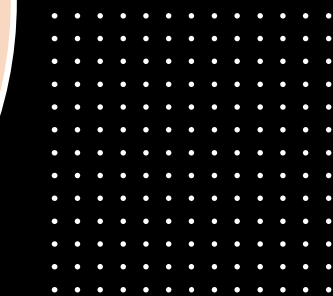

Jan Finc

- Urodził się w 1910 roku w Siemionku
- Był zakonnikiem, oblatem
- Założył śluby wieczyste w Kodniu
- Uczył literatury polskiej w Lublińcu
- Został oskarżony o kontakty z partyzantami
- Skazany na karę śmierci i 12 czerwca 1940 roku został rozstrzelany na kieleckim stadionie

Slajd przygotował Filip Piechowiak

Kuba Skorliński

Zygmunt Duda (1937- 2017) nauczyciel, kierownik i dyrektor Ośrodka Kultury w Opalenicy, społecznik, regionalista, autor książek i artykułów o tematyce lokalnej. Powszechnie szanowany jako autorytet w środowisku, człowiek renesansu, znakomitych dokonań i pasji.

Zgromadzona wiedza historyczna i źródła pozwoliły na napisanie książki „Dzieje Opalenicy” wydanej na 600 lecie tej miejscowości i wielu innych bardzo ciekawych publikacji o naszej gminie w tym opalenickie kościoły i parafie doczekały się 14 opracowań jego autorstwa.

Wyróżniony został przez Wojewodę Poznańskiego medalem pamiątkowym „Ad perpetuam rei memoriam” jako pierwszy opaleniczanie wyróżniony przez Metropolite Poznańskiego medalem Optime Merito Archidioecesis Posnaniensis. Za swoje osiągnięcia w pracy zawodowej i społecznej był licznie odznaczany i wyróżniany.

ZYGMUNT DUDA

Dr Ludwik Adamczyk

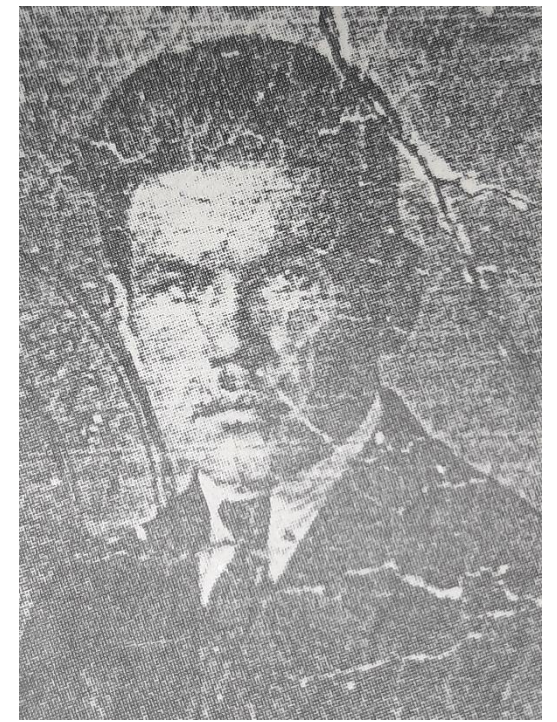
- Urodził się 17.08.1909r -
zm.21.03.1956r.Poznań-Grunwald.
- Rodzice: Marcin Adamczyk, Anna
zd.Kaczmarek.
- Lekarz osiedlił się z Poznania 1936r.
W Opalenicy.
- Przewodniczył Komitetowi
Obywatelskiemu w Opalenicy
- Pracował jako jeden z pierwszych
lekarzy w gminnym Ośrodku
Zdrowia- 1984r.

Brat powstaniec wlkp. Adamczyk
Maksymilian.

Maria Błażewicz

- Urodził się 15 marca 1901r.
- W 1915 rozpoczął naukę w Seminarium Nauczycielskim w Wolsztynie
- W 1926r. Zaczął pracę w opalenickiej cukrowni
- Od 1924 aż do wybuchu wojny był prezesem klubu sportowego „Promień”
- 28 sierpnia 1939r. powołany został do 27 pułku Artylerii lekkiej we Włodzimierzu Wołyńskim
- W lipcu 1946r. został mianowany oficerem światowym i pełnił obowiązki nauczyciela w Szkole Artylerii Dywizyjnej
- W 1969r. Przeszedł na emeryturę
- Zmarł 18 sierpnia 1980, pochowany na cmentarzu w Opalenicy

Jan Wojda

Patrycja Błaszak

Bibliografia

- "Dzieje Opalenicy" - Czesław Łuczak
- Ckibopalenica.pl
- Wikipedia.org
- Google.pl
- YouTube.pl
- Głos Wielkopolski.pl - Józef Braniewicz